

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศชาติ ซึ่งหากประชากรในประเทศใดขาดการศึกษา หรือได้รับการศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพแล้ว ประเทศนั้นก็เกิดความล้มเหลวในทุก ๆ ด้าน และจะพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความเจริญก้าวหน้าให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ ก็ย่อมเป็นไปได้ยากยิ่ง ปัจจุบันจึงเห็นได้ว่า ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายได้หันมาให้ความสนใจที่จะส่งเสริมให้ประชากรของตนได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ และเป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อการศึกษาของประชากรมากนักจึงเห็นได้จากการจัดการศึกษาของไทย แม้จะมีสภาพการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบทำแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษามาโดยตลอด แต่ก็มีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่ต่างก็ทำหน้าที่กำหนดกรอบและนโยบายในการจัดการศึกษาเอง จึงทำให้ขาดความเชื่อมโยง ขาดความต่อเนื่อง โดยเฉพาะการบริหารและการจัดการศึกษา ขาดเอกภาพ ด้านนโยบายไม่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ ขาดการกระจายอำนาจบริหารไปยังท้องถิ่น และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งของภาคธุรกิจ เอกชน และชุมชน ขาดจิตสำนึกในการผนึกกำลังร่วมกัน คิดร่วมกันทำ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545 : 29) ต่อมาเมื่อได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 41 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและตามความต้องการภายในท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 22) โดยในมาตรา 42 ได้กำหนดให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นถือเป็นส่วนที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการกระจายอำนาจทางการศึกษาอย่างแท้จริง

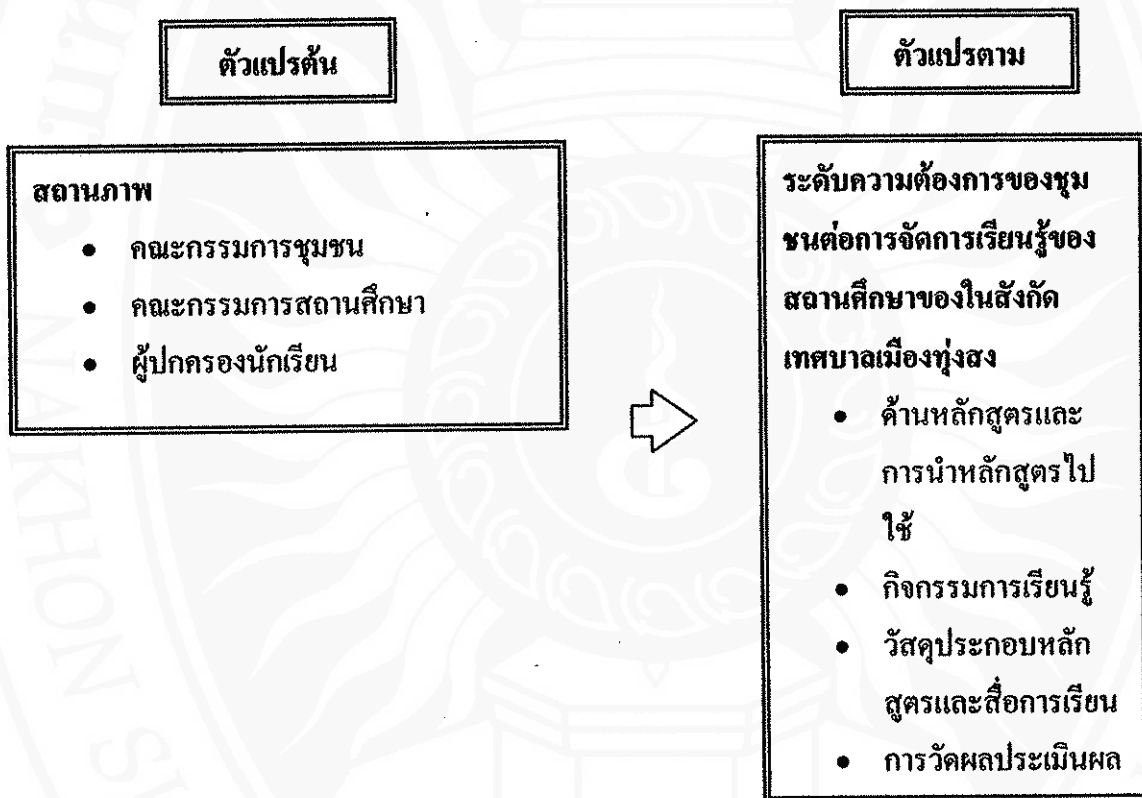
เทศบาลเมืองทุ่งสงก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีสิทธิ์จัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ซึ่งปัจจุบันเทศบาลเมืองทุ่งสง ได้จัดการศึกษาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ซึ่งหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนานกว่า 10 ปี มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ คือ การกำหนดหลักสูตรจากส่วนกลางไม่สามารถสะท้อนสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 1) กระทรวงศึกษาธิการ โดยอาศัยอำนาจตามความในบทเฉพาะกาล มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จึงเห็นสมควรกำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 โดยยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ กล่าวคือ เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี จัดเฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อโดยสถานศึกษาจัดทำสาระในรายละเอียดเป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของ ผู้เรียน แต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย จะเห็นได้ว่าหลักสูตรที่โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง ดำเนินการจัดการศึกษาอยู่นั้น ได้ยึดตามหลักการข้อหนึ่งที่ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 4)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความต้องการศึกษาความต้องการของชุมชนต่อการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามีระดับความต้องการมากน้อยเพียงใด และระหว่างคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง มีความต้องการที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการนำเสนอเพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความต้องการของชุมชนต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก
2. สถานภาพที่แตกต่างกัน มีความต้องการต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากองค์ประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.3 ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้
- 1.4 ด้านการวัดผลประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2549 จำนวนประชากรทั้งสิ้น 5642 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยคณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2549 จำนวน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (มิลิวล์ สมศักดิ์ 2548 : 109 อ้างอิงมาจาก Krejcie & Morgan 1970 : 680) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 571 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่สถานภาพ แบ่งออกเป็น คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 3.2.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 3.2.2 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.2.3 ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้
- 3.2.4 ด้านการวัดผลประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการของชุมชนต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา หมายถึง ความคาดหวังของชุมชนที่อยากจะให้เกิดขึ้นในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ดังนี้
 - 1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียน ได้เรียนรู้ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรมซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพสังคม และชีวิตจริงในสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง
 - 1.2 กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้สอนออกแบบให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ ตลอดจนคุณลักษณะพึงประสงค์เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียน
 - 1.3 วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ หมายถึง หนังสือคู่มือหรือเอกสารประกอบการเรียน
 - 1.4 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การวัดผลของการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน ด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการและคุณธรรม จริยธรรม ที่มีผู้เรียนและผู้ปกครองนักเรียนในสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง มีส่วนร่วมในการประเมินว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ของการกระทำกิจกรรมนั้นหรือไม่
2. การเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียนที่มีอยู่ในชุมชน อาจอยู่ในรูปของสิ่งสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งสิ่งพิมพ์ก็ได้
3. คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนครู และผู้บริหารสถานศึกษา
4. คณะกรรมการชุมชน หมายถึง ประธานชุมชนและคณะกรรมการ ทั้ง 17 ชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง
5. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองทุ่งสง
6. ชุมชน หมายถึง คณะกรรมการชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบความต้องการของชุมชนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ทราบผลการเปรียบเทียบความต้องการของชุมชน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองทุ่งสง ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ กิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยจำแนกตามสถานภาพ
3. เป็นประโยชน์ในการนำเสนอแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง